

Zadanie 23 Analiza zdolności przystosowawczych i rozwojowych pszczoł linii hodowlanych M Augustowska, M Północna i M Kampinowska do warunków środowiskowych, z uwzględnieniem w szczególności cech rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności.

Celem zadania w roku 2015 była ocena przydatności wybranych genotypów pszczoł do warunków środowiskowych w miejscu ich występowania na podstawie zbadania ich rozwoju, plenności, zimotrwałości i odporności oraz miodności, łagodności, rojliwości.

Po przeprowadzeniu analiz statystycznych stwierdzono, że pszczoły linii M Augustowska i M Północna charakteryzowały się podobną miodnością wynoszącą odpowiednio 24,3 i 23,3 kg miodu z pnia. Istotnie niższą miodnością, 14,2 kg z pnia, oraz większą zmiennością w zakresie badanego parametru (od 3 do 29 kg) charakteryzowały się rodziny z pszczołami M Kampinowska. Jednak w ocenie punktowej tego parametru, umożliwiającej porównywanie pszczoł bytujących w różnych środowiskach, nie stwierdzono różnic statystycznie istotnych, a wydajność miodowa w rodzinach doświadczalnych kształtowała się na poziomie wydajności zbliżonej do średniej z badanych populacji, co wskazuje na to, że w miejscach naturalnego bytowania, pszczoły te dobrze wykorzystują ubogie w tych rejonach pożytki pszczele. Biorąc jednak pod uwagę rozwój badanych populacji, wykazano tendencję w lepszym rozwoju pszczoł linii M Kampinowska co niewątpliwie ma związek z wcześniejszym zakwitaniem roślin pożytkowych w okolicach Puszczy Kampinowskiej. Porażenie pszczoł i czerwiu przez pasożyta *Varroa destructor* różniło się istotnie w badanych populacjach. Najniższe porażenie prób pszczoł stwierdzono w populacji M Augustowska, a najwyższe w populacji M Kampinowska. W tym samym czasie stwierdzono wyższe porażenie czerwiu u pszczoł M Augustowska i M Północna w stosunku do porażenia czerwiu pszczoł M Kampinowska. Miało to związek z wcześniejszym przygotowywaniem się pszczoł do zimowli dlatego w mniejszej ilości czerwiu w rodzinach w okolicach Puszczy Augustowskiej porażenie czerwiu było wyższe niż u pszczoł w okolicach Puszczy Kampinowskiej, u których w okresie wykonywania badań było więcej czerwiu. Po przeprowadzeniu analizy cech dodatkowych stwierdzono że pszczoły badanych populacji należą do pszczoł nieco agresywnych ale atakujących z przyczyn uzasadnionych, jednak pszczoły M Augustowska i M Północna w niektórych przypadkach mogą być agresywne również podczas ich inspekcji z użyciem dymu. Istotnie łagodniejsze są pszczoły M Kampinowska. Ma to również swoje odzwierciedlenie w zachowaniu pszczoł na plastrach. Ponad 80% pszczoł M Augustowska wykazuje typowe zachowanie polegające na tym, że podczas inspekcji rodzin pszczelich pszczoły są bardzo ruchliwe, sphywają w dół plastrów tworząc tzw. „grona”. Pszczoły M Północna zachowują się podobnie, ale w żadnej z badanych rodzin nie stwierdzono tworzenia się „gron”. W badaniach pszczoł M Kampinowska u prawie 8% populacji stwierdzono, że pszczoły uporczywie trzymają się plastrów co wskazuje na to że na terenie badań znajdują się pszczoły innych ras. Charakterystyczną cechą pszczoł rasy środkowo-europejskiej jest suchy i biały zasklep zapasów na plastrach. W przeprowadzonych badaniach stwierdzono, że tylko w populacji M Augustowska w 90% badanych rodzin taki zasklep był obecny. Pszczoły M Północna w 100% sklepią zapasy półmokra, ale w przypadku M Kampinowskich 92% pszczoł sklepi zapasy półmokra a u pozostałych 8% stwierdzono zasklep mokry i ciemny co wskazuje na obecność w populacji genów innych ras i wyjaśnia ich zachowanie na plastrach odbiegające od wzorca tej rasy pszczoł.